

Manobres i paletes

La Càtedra Josep Pla i l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la UdG organitzen un seminari sobre l'edat d'or del periodisme català d'entreguerres

Eugenia Xammar, als anys vint Foto: ARXIU JOSEP BADIA / ARXIU GAZIEL.

A l'Homenot que va dedicar a l'erudit i aventurer menorquí Sadurní Ximénez, Josep Pla es referia a una antiga manera d'entendre el periodisme per la qual la transmissió immediata d'una notícia era un problema relatiu, comparat amb el seriós, l'obsessiu assumpte de dominar un tema qualsevol en tota la seva complexitat. Es tractava de saber mirar els esdeveniments per darrere, com Ximénez, com si s'examinés el revers d'un tapís, per "sentir el gust de la vida, que és amarg quan el sabor no és de cendra". Pla, que més d'un cop va referir-se en termes desgraciats i sinistres als anys que va donar al periodisme, no s'enganyava pas, però, respecte a la seva eficàcia en el camí cap a la professionalització de l'escriptor, a pesar que per ell l'articulisme seria sempre el parent pobre de la literatura, oficis del mateix color, especificava, en què "el periodista és el manobre, i el literat és el paleta de la mateixa construcció". De l'estreta relació que va unir periodisme i literatura i dels efectes d'aquesta aliança en l'escriptura mateixa i en les estratègies culturals de principis del segle XX tractarà el seminari internacional

Coses vistes, coses llegides. L'edat d'or del periodisme literari a Catalunya, Espanya i Europa (1906-1936) [<http://http://www.udg.edu/LinkClick.aspx?fileticket=Q45likwdUyc%3D&tabid=11894&language=ca-ES>], que se celebrarà el setembre vinent a la Universitat de Girona (UdG).

Organitzat per la Càtedra Josep Pla i l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes, el seminari, convocat per als dies 14, 15 i 16 de setembre a l'Aula de Música de la Facultat de Lletres, es planteja una reflexió sobre la frontera difusa entre discurs periodístic i discurs literari que va néixer en el període d'entreguerres i que va produir a Catalunya, en consonància amb el periodisme europeu del moment, personalitats d'una enorme singularitat com el mateix Josep Pla, Agustí Calvet Gaziol, Eugeni Xammar, Just Cabot, Manuel Brunet o Domènec Guansé, però també personatges tan fascinadors i encara tan desconeguts com Sadurní Ximénez (Maó, 1853-París, 1933), cronista de la tercera carlinada, estudiós de la cultura bizantina, traductor de Txèkhov, agitador, aventurer, espia a la Rússia tsarista, agent del negus Menelik durant la guerra d'Abissínia, un rodamón, un solitari, a qui el seminari reivindicarà a través del retrat que en presentarà Miquel Àngel Limón, de l'Institut Menorquí d'Estudis.

No és l'única figura, tot i que sí la més enigmàtica, que contribuirà a recuperar aquesta trobada que pren el nom d'un dels llibres més coneguts de Pla, mestre indiscutible en aquest ofici que consisteix, afirmava, a prescindir de tota emoció per aconseguir veure el món, aquesta cosa "callada, fosca, inextricable", com "una lluita d'aranyes i de mosques". També Just Cabot, de qui aquest any tan discretament es commemora el centenari, Domènec Guansé, Joan Estelrich, Gaziol i Brunet seran objecte de revisió al llarg del seminari, a càrrec d'especialistes com ara Lluís Costa, Montserrat Corretger, Xavier Ferré, Jordi Amat, Francesc Montero, Quim Torra, Sílvia Coll-Vinent o Joan Ramon Resina, que abordarà l'aportació periodística de Pla a la llum de la hibridació entre crònica i memòria.

Amb l'objectiu de rastrejar els models literaris europeus dels quals van poder servir-se tots ells, de dilucidar quines noves formes d'escriptura inauguren i fins a quin punt van contribuir a construir la imatge de l'intel·lectual modern, el seminari serà inaugurat per Myriam Boucharenc, de la Universitat de Nanterre, especialista en els vincles entre literatura i periodisme, amb la conferència L'escriptor-reporter al cor dels anys trenta, una visió europea que completaran les intervencions d'Antoni Martí Monterde ('Telegrames de l'ànima'. La desaparició del centre en el periodisme literari centreeuropeu), i Carolina Moreno (El periodisme literari del nord d'Europa).

Així mateix, es dedicarà una sessió, l'últim dia, a explorar el naixement de la comunicació de masses en el primer terç del segle passat, amb les aportacions de Joan Manuel Tresserras i Francesc Canosa. El seminari es clausurarà el 16 de setembre amb una visita guiada a l'exposició A l'ombra de Josep Pla. Cinc escriptors periodistes gironins de la República, que recupera, a la Fundació Pla de Palafrugell, l'obra de Claudi Ametlla, Manuel Brunet, Agustí Cabruja, Jaume Gascon i Emili Vigo.

Publicat a:

-El Punt Avui. Comarques Gironines 04-08-2011 Pàgina 42

-El Punt Avui. Edició Nacional 04-08-2011 Pàgina 41

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/440648-manobres-i-paletes.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=portada&utm_source=rss&utm_medium=portada&utm_campaign=rss